

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет Економіки та менеджменту

/назва факультету/

Кафедра Економіки та фінансів

/назва кафедри/

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

(назва)

спеціальність

071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

«Облік і оподаткування»

(назва)

вид дисципліни

вибіркова (загальної підготовки)

(обов'язкова, вибіркова)

Тернопіль – 2023 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів Факультету економіки та менеджменту

Розробники:

доцент, к. е. н., доцент
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

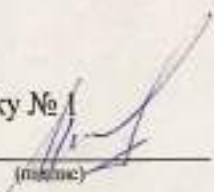

(підпис)

/ Ірина ФЕДИШИН /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри

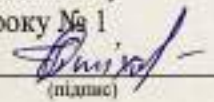
Управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
(назва кафедри)

Протокол від 25 серпня 2023 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

/ Роман ШЕРСТЮК /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК Факультету економіки та менеджменту
Протокол від 1 вересня 2023 року № 1
Секретар НМК

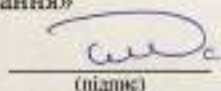

(підпис)

/ Оксана ПОТІХА /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма погоджена:
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

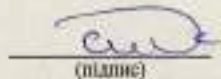
освітня програма «Облік і оподаткування»

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

/ Сергій СПІВАК /
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/ Сергій СПІВАК /
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4/120	4/120
Аудиторні заняття, год.	42	18
Самостійна робота, год.	78	102
Аудиторні заняття:		
• лекції, год.	28	12
• лабораторні заняття, год.	-	-
• практичні заняття, год.	14	6
• семінарські заняття, год.	-	-
Самостійна робота:		
опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	21	9
опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	33	33
виконання контрольних завдання	-	-
виконання індивідуальних завдань	9	24
виконання курсових проєктів (робіт)	-	-
підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	15	36
Залік		

Частка годин самостійної роботи студента:

– денна форма навчання – 65%

– заочна форма навчання – 85%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи знань та практичних навичок у сфері інтелектуальної власності, а саме набуття базових знань з економіки та правової охорони інтелектуальної власності, а також оволодіння знаннями та практичними навичками у сфері охорони, захисту та використання об'єктів права інтелектуальної власності, вивчення ролі інтелектуальної власності в економічному та культурному розвитку суспільства, формування вмінь щодо набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності.

2.2. Завдання навчальної дисципліни: оволодіння здобувачами вищої освіти необхідними знаннями та навичками з набуття, здійснення та захисту прав інтелектуальної власності, створення правової охорони та комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності, захисту прав інтелектуальної власності від недобросовісної конкуренції.

За результатами вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати такі результати навчання:

- здійснювати публічні ділові і наукові комунікації задля вирішення комунікативних завдань;

- дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі національної економіки;

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

3. Опис навчальної дисципліни

3.1 Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
МОДУЛЬ 1. ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ			
1	ТЕМА 1. СИСТЕМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. 1.1. Історичне становлення інтелектуальної власності. 1.2. Поняття права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.	2	0,5
2	ТЕМА 2. ПРАВО НА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ. 2.1. Функції та структура державної системи інтелектуальної власності. 2.2. Поняття та джерела права промислової власності. 2.3. Право та порядок одержання патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок. 2.4. Службовий винахід.	2	1
3	ТЕМА 3. ПРАВОВА ОХОРОНА ГЕОГРАФІЧНОГО ЗАЗНАЧЕННЯ, ТОРГІВЕЛЬНОЇ МАРКИ. КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ. 3.1. Правова охорона найменувань місць походження товарів, фірмового найменування, торговельних марок. 3.1.1. Умови надання правової охорони торговельним маркам. 3.1.2. Підстави для відмови в наданні правової охорони торговельним маркам. 3.2. Цивільно-правове регулювання комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності в Україні.	2	2
4	ТЕМА 4. АВТОРСЬКЕ ПРАВО. 4.1. Поняття авторського права. Об'єкти і суб'єкти авторського права. 4.2. Зміст авторського права. 4.3. Суміжні права 4.4. Термін дії авторських прав.	4	1
5	ТЕМА 5. ІТ-ПРАВО. 5.1. Місце ІТ-права у загальній системі інформаційного права. 5.2. Правовідносини у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст. 5.3. Інтернет – сайт як об'єкт інтелектуальної власності. 5.4. Комп'ютерна програма як об'єкт правової охорони.	2	1
6	ТЕМА 6. ОХОРОНА ПРАВ НА КОМЕРЦІЙНІ НАЙМЕНУВАННЯ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ. 6.1. Охорона прав на комерційні найменування в мережі Інтернет. 6.2. Доменні імена. Доменні спори. 6.3. Охорона прав на торговельні марки в мережі Інтернет.	2	0,5

МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

7	<p>ТЕМА 7. НЕТРАДИЦІЙНІ ФОРМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. 7.1. Наукове відкриття. 7.2. Компонування напівпровідникових виробів. 7.3. Раціоналізаторські пропозиції. 7.4. Селекційні досягнення.</p>	2	1
8	<p>ТЕМА 8. ПАТЕНТНА ІНФОРМАЦІЯ І ДОКУМЕНТАЦІЯ. 8.1. Патентні дослідження. 8.2. Міжнародна патентна класифікація. 8.3. Методи та засоби патентного пошуку.</p>	2	1
9	<p>ТЕМА 9. ДОГОВОРИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. 9.1. Поняття і зміст договору. 9.2. Договори на етапі створення об'єкта інтелектуальної власності. 9.3. Ліцензія на використання об'єктів інтелектуальної власності та ліцензійний договір. 9.4. Договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності.</p>	4	1
10	<p>ТЕМА 10. ЕКОНОМІКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. 10.1. Інтелектуальна власність та інтелектуальний капітал. 10.2. Перетворення інтелектуальної власності у нематеріальний актив 10.3. Оцінювання вартості майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності.</p>	2	1
11	<p>ТЕМА 11. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. 11.1. Бухгалтерський облік інтелектуальної власності. 11.2. Комерціалізація інтелектуальної власності.</p>	2	1
12	<p>ТЕМА 12. УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ. 12.1. Поняття і принципи управління інтелектуальною власністю. 12.2. Життєвий цикл об'єкта права інтелектуальної власності. 12.3. Оцінювання доцільності отримання патенту. 12.4. Стратегії управління інтелектуальною власністю. Основні шляхи комерціалізації інтелектуальної власності. 12.4. Форми та порядок захисту прав інтелектуальної власності.</p>	2	1
Усього годин:		28	12

3.2. Практичні (семінарські, лабораторні) заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Практичне заняття №1 <i>Тема 1. Система інтелектуальної власності.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ.	2	0,5
2	Практичне заняття №2 <i>Тема 2. Право на результати науково-технічної творчості.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ. <i>Тема 3. Правова охорона географічного зазначення, торгівельної марки, Комерційна тасмниця.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ.	2	1
3	Практичне заняття №3 <i>Тема 4. Авторське право.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ. <i>Тема 5. IT-право.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ. <i>Тема 6. Охорона прав на комерційні найменування в мережі Інтернет.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Розгляд індивідуальних завдань, рефератів, презентацій за темами розділу. 3. Модульний контроль 1 – тестування.	2	1
4	Практичне заняття №4 <i>Тема 7. Нетрадиційні форми інтелектуальної власності</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ.	2	0,5
5	Практичне заняття №5 <i>Тема 8. Патентна інформація і документація</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ. <i>Тема 9. Договори у сфері інтелектуальної власності.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ.	2	1
6	Практичне заняття №6 <i>Тема 10. Економіка інтелектуальної власності.</i> 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль.	2	1

	3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ. Тема 11. Бухгалтерський облік інтелектуальної власності. 1. Обговорення питань теми. 2. Програмований контроль. 3. Розгляд тестових завдань та ситуаційних вправ.		
7	Практичне заняття №7 Тема 12. Управління інтелектуальною власністю. 1. Обговорення питань теми. 2. Розгляд індивідуальних завдань, рефератів, презентацій за темами розділу. 3. Модульний контроль 2 – тестування.	2	1
Усього годин:		14	6

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	21	9
2.	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції:		
	1. Права та обов'язки, що впливають з патенту. Обмеження прав патентовласника.	3	3
	2. Договір про створення за замовленням і використанням об'єкта права інтелектуальної власності.	3	3
	3. Договір комерційної концесії.	3	3
	4. Тенденції розвитку сучасного українського законодавства у сфері інтелектуальної власності.	3	3
	5. Патентні дослідження в науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах як основа створення інноваційних технологій.	3	3
	6. Інтелектуальна власність як новий продукт у світовій економіці.	3	3
	7. Історія формування та еволюція світової системи інтелектуальної власності.	3	3
	8. Об'єктивний характер і закономірність створення ринку ліцензій у світовій економіці.	3	3
	9. Школи, вчення та проблеми методичного забезпечення світового патентно-ліцензійного бізнесу.	3	3
	10. Інтелектуальна власність як об'єкт світової торгівлі.	3	3
	11. Інтелектуальна власність як об'єкт світового технологічного обміну.	3	3
3.	Виконання індивідуальних завдань	9	24
4.	Підготовка до контрольних заходів:		
	- Тест №1	5	12
	- Тест №2	5	12
	- Залік	5	12
Усього годин		78	102

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – залік

Модуль 1			Модуль 2			Підсумкова семестрова оцінка	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
Теоретичний курс	Практична робота		Теоретичний курс	Практична робота			
20	11		20	24		25	100
№ лекцій	Вид робіт	Бал	№ лекцій	Вид робіт	Бал	за кожних три бали семестрової оцінки студент отримує 1 бал підсумкової семестрової оцінки автоматично	
Лекції № 1-6	Пр.р. №1	2	Лекції № 7-14	Пр.р. №5	3		
	Пр.р. №2	3		Пр.р. №6	3		
	Пр.р. №3	3		Пр.р. №7	3		
	Пр.р. №4	3		Індивідуальне завдання			

5. Навчально-методичне забезпечення

1. Дистанційний курс «Інтелектуальна власність»: (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тести, нормативні документи): ID:555

6. Рекомендована література

Базова

1. Аксютіна А.В. Інтелектуальна власність: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Булат С.А. Концептуальні засади правової охорони інтелектуальної власності щодо наукових відкриттів, раціоналізаторських пропозицій і бізнес-методів: монограф. Київ-Дніпро: Пороги, 2017. 300 с.
3. Вахонєва Т.М. Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. К.: ВД "Дакор", 2016. 564 с.
4. Духовна О. Реформування державної системи правової охорони ІВ: до чого готуватися? Юридична газета online. 2019. № 24. Інформаційний ресурс. Режим доступу: <https://jur-gazeta.com/>
5. IT-право: теорія та практика: навч. посібник. Авт. кол.; за ред. Є.О. Харитонова, О.І Харитонової. Одеса: Фенікс, 2017. 316 с.
6. IT-право. За заг. ред. проф. О.С. Яворської. Львів: Видавництво "Левада", 2017. 470 с.
7. Капіца Ю. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку. НАН України, Центр дослідж. інтелект. власн. та трансф. технол. НАН України. 2-е вид. Київ: Академ періодика, 2020. 664 с. 196
8. Куц Д. Ф., Іванов А. М. Проблеми охорони й захисту прав інтелектуальної власності в Інтернеті. Молодий вчений. 2018. № 5 (27). С. 616-619.

Нормативні документи

1. Конституція України: Офіційне видання. – К.: Право, 1996.
2. Кодекси України:
3. Цивільний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
4. Господарський кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
5. Кримінальний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
7. Митний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
8. Цивільний процесуальний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
9. Господарський процесуальний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
10. Кримінально-процесуальний кодекс України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Допоміжна

1. Бельтюкова Є.М. Правове регулювання наступництва майнових прав інтелектуальної власності за цивільним законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Бельтюкова Євгенія Михайлівна. Одеса, 2019. 183 с.
2. Булат Є.А. Деякі шляхи удосконалення правової охорони промислової власності, Особливості нормотворчих процесів в умовах адаптації законодавства України до вимог Європейського Союзу, Херсон, 3–4 червня 2016, "Гельветика". С. 60-62.
3. Баранов О.В. "Інтернет речей" як правовий термін. Юридична Україна. 2016. № 5-6. С. 96-102.
4. Інтелектуальне право України. За заг. ред. проф. О.С. Яворської. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 608 с.
5. Питання охорони авторського права у наукових виданнях (методичні рекомендації). Ю.М. Капіца, К.С. Шахбазян, Д.С. Махновський, О.Г. Вакаренко, А.І. Радченко, З.А. Болкотун. Київ: Академперіодика, 2017. 110 с.
6. Позова Д.Д. Проблема багатотериторіального управління виключними правами суб'єктів авторського права та суміжних прав. Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2017 р.) У 2-х т. Т. 2; відп. ред. Г.О. Ульянова. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2017. С. 618-620.

7. Інформаційні ресурси

1. <http://op.espacenet.com/> або з сайту ЄПТВ: <http://www.european-patent-office.org>
ESP@CENET – Електронно-цифрова бібліотека Європейського патентного відомства ESP@CENET
2. <http://ipdl.wipo.int/en> – ВОІВ (Всесвітня організація інтелектуальної власності)
3. <http://www.uspto.gov/patft/index.html> – БД Відомства з патентів і товарних знаків США
4. <http://www.depatistnet.de/> – Електронно-цифрова бібліотека Відомства з патентів і товарних знаків Німеччини
5. <http://www.patenl.gov.uk/patont/dbase/index.htm> – пошук в БД відомства, зокрема у патентному бюлетені <http://webdb4.patent.gov.uk/patents> – патентний реєстр <http://gb.espacenet.com> – патентні документи з №2000001 (з 1979 р.) – Патентне відомство Великої Британії (Патентний реєстр)

